[illegible] 31 XII 70

EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET
12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.) Hans Schöier
Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis,
sissekäik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 46
Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 120,
631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 28650
Tellimishinnad:
Aasta .... kr. 155:—
Termin (4 kuud) ...... kr. 56:—
Kuu .... kr. 15:—
Kuulutusehind 75 ööri mm.
Arikuulutused 1 kroon mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1970

Eskilstuna-Kuriren
Laupäeval, 19. detsembril 1970
Upplaga C
Nr. 294 (3578)

Kui loodi Noored Kotkad 40 aastat nende rajamisest

Novembri—detsembri vahetusel möödus 40 aastat eesti skautliku noorteorganisatsiooni Noorte Kotkaste asutamisest Kaitseliidu hõlma all. Organisatsioon sai tegutseda vabal kodumaal vaid kümme aastat, andes aga Eestile tuhandeid tublisid noori. Vastavaks tütarlaste organisatsiooniks Naiskodukaitse poolel olid "Kodutütred". Allpool meenutab tähtpäeva ainus Noorte Kotkaste elusolev peastaabi liige Valter Hiir, kes praegu elab Los Angelesis.

30. novembril s.a. möödus 40 aastat eesti skautliku noorte organisatsiooni Noored Kotkad tegevusse rakendamisest. NK organisatsiooni asutajaks oli E. V. Kaitseliidu Vanemate Kogu ja selle loomise otsus tehti 27. mail 1930. a. Sellise poiste organisatsiooni ellukutsumise põhjustas tol ajal vajadus sisendada kasvavasse meesnoorisse teguvat rahvuslikku meelsust, kodumaa armastust ja kodukaitsetahet põhimõttel: Isamaa auks — alati valmis! Ühtlasi, et luua nende organiseeritud noorte kaudu järelkasv Kaitseliidule.

Uue organisatsiooni tegevuse aluste määramisel jäädi peatuma skautliku tegevuse printsiibi ja struktuuri juurde, et koos Eesti Skautide Maleva ja Noored Sepad nimelise org-iga luua ühist tugevat poisteorg-i. Ka oli KL-u Vanemate Kogu sooviks uue organisatsiooni rakendamisega skautlik tegevus viia maapoiste hulka, kellel puudus tol ajal sobiv eneseväljenduse vahend, kuna Skautide Malev ja Noored Sepad tegutsesid peamiselt linnades.

Loodava noorteorg-i nimeks valiti Noored Kotkad, kuna KL-u sümboliks oli E. V. vapi kaitseks mõõkahoidva kotka kujutus. Noorte Kotkaste märgil kotkas hoiab oma hõlmas skaudiliiliat mille südamikus E. V. vapp.

K. L. Vanemate Kogu poolt organisatsiooni asutamisel valiti Noorte Kotkaste Peavanemaks K. Eenpalu, hiljem kindral J. Laidoner. Viimase nimetamisel Eesti noorte peavanemaks, N. K. Vanemaks valiti kol. J. Maide. Peavanema (hiljem) Vanema abideks valiti prof. A. Piip, minister A. Kerem ja kol-ltn. J. Balder. Peastaabi ülemaks oli nmag. J. Tederson, abiks dir. V. Neggo.

Juba järgmisel aastal ühinesid uue organisatsiooniga Noored Sepad, kuna Eesti Skautide Malev suhtus sellesse skeptiliselt. Põhjuseks oli siin kartus, et kaotab oma iseseisvuse, peaks katkestama rahvusvahelised sidemed ja et KL võiks osutada liigset tähelepanu poiste riigikaitselisele kasvatusele. Kõik need kartused aga osutusid põhjendamatuiks, set NK organisatsiooni tegevus kujunes puht skautlikuks, jäädes eemale igasugusest militarismist.

Noortest Kotkastest kujunes kümne tegevusaasta kestel tugev eesti rahvuslik noorteorganisatsioon, milline alates 1938. a. omas võrdseid õigusi Eesti Skautide Malevaga rahvusvahelise suhtlemise alal välismaiste belise suhtlemise alal välismaiste skautlike organisatsioonidega. Juba kaks aastat varem rahvusvahelise läbikäimise huvides liideti mõlemad org-id Vabariigi presidendi otsusega Eesti Skautide Liiduks, kelle peavanemaks määrati kindral J. Laidoner (senine NK-te peavanem).

Noorte Kotkaste organisatsioon jagunes 15 malevaks, need omakorda malevkondadeks, lipkondadeks, rühmadeks ja haukeperedeks.

Üksuste juhtideks olid pealikud, kuna kasvatuse järelevalvet teostasid vanemad. Vanuselt ja katsejärkudelt liikmeskond jagunes: noorhaugasteks 8—12 a. ja noorkotkasteks 12—17 a. Hiljem tavaliste üksuste kõrvale loodi eriüksusi nagu: ratsa-, meri- ja sisevete, side-, orkestri- ja laskurringe ning vanemate poiste üksusi nn. kotkaringe. Kõik need üksused kandsid vormil vastavaid eri tunnusmärke või isegi erivormi. Üldiseks noorkotkaste vormiks oli terashall pluus, tumesinised põlvpüksid ja tumesinine paadikujuline müts ning kaelarätik üksuse värvides.

Iga aasta sügisel NK Peastaap korraldas noorte üksuste vahelise "Alati Valmis" võistluse mille ülesandeks oli selgitada parim üksus skautlike oskuste alal.

Noorte kotkaste juhtide väljaõppeks korraldati malevates õppepäevi, kursusi ja laagreid. Salgajuhtide koolidega malevates alustati 1936. a., rühmajuhtide koolidega 1939. a. Laagrite korraldamisele malevates asuti juba alates 1931. a. suvest. Kõiki laagreid iseloomustas tihe töökava, sest õppida oli palju. Toitlustamise eest hoolitses tavaliselt naiskodukaitse.

Alates 1935. a. NK Peastaap hakkas korraldama üleriiklikke juhtide õppelaagreid juhtide vanemale ja nooremale koosseisule. Neis laagrites rakendati skautide Gilwelli laagri põhimõtteid. Varematel aastatel olid toimunud suuremaarvulised üleriiklikud harjutuslaagrid Viimsi 1932. a. ja Elvas 1934. a. Eriline õppelaager kehalise kasvatuse alal korraldati Männimäel, Viljandis 1936. a. Rohkearvuliselt võeti osa Kaitseliidu suusapäevadest. Olulist osa juhtide väljaõppe alal etendas 1936. a. ilmuma hakanud juhtide ajakiri "Kotkas".

Aastatel 1938 ja 1939 lähetati noorte kotkaste juhte Inglismaale, Gilwelli kursustele.

Eesti oludes silmapaistvaiks teoseiks skautlike kirjanduse alal olid Noorkotka käsiraamatud I (NK org-i ideelised alused. (Vältegegus). III (Laager) ja V (Katsed). Käsiraamatu IV andeni (Sisekorraldus) kahjuks ei jõutud. Neile lisandusid NK Mängude Käsiraamatud I ja II. Avaldati veel Lõkkevestluse seeriaid, noorkotkaste laulik jne.

Suurimaks ürituseks NK organisatsioonil oli I üleriiklik üldlaager Pirital 1300 osavõtjaga 1935. a. Ei saa jätta mainimata ka noorte esinemist Kaitseliidu 20. aastapäeva puhul pidustustel Tallinnas 1938. a. suvel, millest võttis osa üle 2000 noorkotka. Ettevalmistusel oli II üldlaager koos Eesti Skautide Malevaga, mis pidi toimuma 1941. a. suvel.

1939. a. kevadel omandas NK org. Võru külje all suure suvila "Kotkakodu" nime all. See kodu pidi kujunema paigaks, kus oleksid tulevikus toimunud juhtide õppelaagrid, kursused, nõupidamised ja muud üritused.

Noorte töös vastava ettevalmistuse saanud noortejuhtide — noortemagistrite (skautmaster) koondis loodi 1934. a. Noortemagistrite aj. Keskuse näol, mis 1939. a. kujundati ümber Noortemagistrite Koguks ja see hõlmas NK org-i sulgemisel kommunistide poolt ligi 200 noortemagistrit ja kotkajuhi (nooremskm.). Noortemagistrite Kogu hoolitses eriti nooremate juhtide järelekasvu eest, korraldades noortemagistri väitekirja kaitsmisi, üleriiklikke nõupidamisi, suvi- ja talipäevi. Kogu juhatus oli NK Peastaabi nõuandvaks organiks.

Kuigi Kaitseliit koos Naiskodukaitsega hoolitsesid peamiselt noorte tööks vajalike aineliste võimaluste eest, neile hilisematel aastatel lisandusid Noorte Kotkaste Sõprade seltsid malevate juures.

Noorte Kotkaste juhtide ja noorte hoolsuse ning töö edukuse tunnustamiseks annetati NK tunnustusväljendeid. Tegelikult annetatuist osutusid kõrgemaiks Ustava Sõpruse märk vanematele ja Lembitu rist juhtidele. Skautliku liikumise asutaja Lord Baden-Powelli külaskäigu puhul Eestisse, temale annetati NK Rahvuse Sõpruse märk.

Noorte Kotkaste organisatsioon oma kümne tegevusaasta jooksul kasvas üheks suuremaks Eesti noorte organisatsiooniks ja omas kommunistliku riigipöörde ajal 1940. a. suvel, millel org. likvideeriti üle 17 000 liikme.

Eesti skautluse taastamisel paguluses koondusid nii skaudid kui ka noored kotkad üksmeelselt koondusid skaudi nime all ühisesse organisatsiooni. Sisuliselt kannab aga skautlus paguluses tugevat noorkotkluse rahvuslikku ilmet, tingituna meie praeguse rahvusliku tegevuse ja noorsoo säilitamise vajadusest eestlusele.

Eesti Skautide Liit paguluses rajaneb oma tegutsemisalustes aga iseseisvas Eestis kehtinud Eesti Skautide Maleva ja Noorte Kotkaste põhimääruste põhimõtetele ja kujunenud tavadele ning on võtnud selle kuju, millest mõtles Vabariigi President K. Päts kunagist otsust langetades eesti skautlike noorte liitmisel üheks tugevaks noortemalevaks, kes seisaks valvel Eesti tuleviku eest.

Seega noored kotkad elavad oma 40 aastapäeval paguluses ja tegelevad edasi Eesti maa ja rahva tuleviku nimel endisel põhimõttel: Isamaa auks — alati valmis!

Neid noori kotkaid aga, kelle uljas lend lakkas koduraja kaitsel. Siberi kannatusteedel või pagulasteekonnal, mälestame vaikses leinas, samuti nagu mõtleme mures neile, kes viibivad kannataval kodumaal.

VALTER HIIR

Kursus Toftas juunikuu lõpul

Eelmiste aastate eeskujul toimub ka tänavu Eesti Noortejuhtide kursus Gotlandil. Eelmisel aastal leiti kursuslaste poolt, et kursuse aeg peaks olema veidi pikem, et selliselt saaks rohkem süveneda eri probleemidesse.

Seepärast on ruumid kinni pandud ajavahemikul 16. — 26. juuni 1971 Toftagårdeni pansionaadis. Seega kursus saab toimuma samas kohas ja samades ruumides kus kaks viimast aastat. Kuna need kursused on saanud sedavõrd populaarseteks, et juba varemalt on olnud kohtade puudus, siis tänavu suvel kus pole mingisuguseid suuremaid noorte üritusi võib oodata vägagi suurt tungi kursusele. Juba nüüd enne kui kursus on välja kuulutatud tuleb hulganisti järelpärimisi noorte poolt kursuse suhtes. Praegu pole veel registreerimine käiku läinud ega ka täpsem kava välja töötatud, kuid arusaadavalt võib andmeid saada kursuse kohta. Selles küsimuses tuleb pöörduda Eesti Noortetöö poole Stockholmis või isiklikult fil.mag. Richard Norvelli poole. Täpsem informatsioon kursusest ja registreerimisest tuleb jaanuari kuu jooksul, muuseas selle lehe veergudel.

RICHARD NORVELL

Reedel, 4. dets. toimus SET-i peakoosolek Korp! Fraternitas Estica hubastes ruumides. Endine juhatus valiti tagasi ja Harri Piir jätkuvalt esimeheks. Koosolekule järgnes tennisauhindade kätteandmine ning tujuküllane õhtusöök. Rõõmustavaks uudiseks tennisistidele oli teade Erich Oja rändauhinnast kevadistele handicapvõistlustele ja härrade Lõpu ning Pastaruse ühisest rändauhinnast KM-võistlustele. Pildil tennisesektsiooni esimees Peet Valdas üleandmas võidukarikat Klubi meistrile Robert Türnerile.

Uppsalas jõululaat

UPPSALA (NL) — Luciapäeval korraldas Uppsala Skautlike Noorte Sõprade Selts traditsioonilise "Jõululaada". Need jõululaadad on korraldatud igal aastal, selleks et kaasa aidata skautlikule noortetööle Uppsalas. Et need laadad pole oma populaarsuses kaotanud, tõestas ka tänavune laat, milline tõi kokku rekordilise arvu vanu ja noori.

Eesti Kodu ruumid muutusid isegi kitsateks ja polnud ühtegi vaba lauda ega tooli terves eesti kodus. Seltsi liikmed olid palju aega kulutanud käsitöödeks, mida nad valmistasid aasta jooksul ja nüüd olid annetanud jõululaada loteriideks. Ka mitmed eesti ettevõtted ja kirjastused olid annetanud oma produkte. Vaatamata, et oli mitmeid loteriisid ja piletite arv oli suur, suudeti peatselt kõik piletid ära müüa ja oleks võinud veelgi müüa kui pileteid oleks olnud. Ühesõnaga-kaasmaalased suhtusid vägagi soojalt sellesse ettevõttesse. Oli küpsetatud ja valmistatud hulga toitu, samuti annetuste teel, kuid ka see oli varsti kõik otsas. Nii, et Sõradeseltsi esinaine proua Aamisepp oma kaasabilistega võib tõega uhkust tunda,sest nende töö leiab sellist tunnustust ja vastukõla Uppsala eestlaskonna hulgas.

R.

Anu jääb isa juurde

GÖTEBORG (EPL) — Göteborgi raekohus otsustas anda üleriigiliselt tuttavaks saanud eesti tüdruku Anu hooldamise tema isale, kelle juurde ta kasuvanemate juurest korduvalt põgenes. Isa saab ühtlasi õiguse kohata ka oma 11-aastast poega, kes nüüd elab ema juures, kuid varem oli nagu õdegi paigutatud kasuvanemate juure.

Kohtus oli kaaluvaks motiiviks, et Anu ise soovib jääda oma isa juurde, kelle kohta psühhiline ekspertiis leidis, et ta on sobiv last kasvatama. Pealegi on Anu nii kaua ema juurest ära olnud, et kontakt on nende vahel peaaegu täielikult katkenud.

Kohtu otsusega on Anu ja tema isa saanud läbi viia oma tahtmise. Sellega võib ta ka rahulikult jätkata oma soovi kohaselt edasiõppimist eesti koolis.

Vene materjal ning tööline takistuseks vene Fiati tootmisel

Kui Togliattigradi valmis esimene vene rahvaauto "Shiguli", juubel-"Prawdas", et "see on auto, mis kuulub maailmaklassi." See oli igatahes tõele vastav teade, sest "Shiguli" on koopia autost Fiat-124, mis Lääne-Euroopas juba üle nelja aasta kõige sagedamini ostetav keskklassi auto. Andmed Fiat-124 kohta: 1200 ccm, 60 PS, maksimaalne kiirus 140 km tunnis, hind Lääne-Saksamaal 6500 marka.

Nõukogude rahvaauto "Shiguli" loojana esineb Fiati kontsern. Nimelt sõlmiti aastal 1966 Turinis töötava Fiati ja Nõukogude Liidu valitsuse vahel leping autovabriku ehitamiseks Wolga äärde. Vabrik pidi valmima kolme aasta jooksul. Moskva maksis selle eest Fiatile 3,2 miljardit marka. Autotüübiks valiti Fiat-124, mis tuli kohandada Nõukogude Liidu teedele. Seega tuli valida tugevam sõidukeha (Fahrwerk) ja nõrgem mootor. Itaalia KP juhi Togliatti auks ristisid venelased siis ka oma uue autolinna Togliattigradiks (Togliatti linnaks) mille elanike arv ületas äsja 150 000 piiri.

Rahvaauto "Shiguli", mida ülistavad nõukogude ajalehed, muutus üleöö kõigi venelaste unistuseks. Miljonid venelased soovivad seda autot osta. See on ka mõistetav, sest Nõukogude Liit kuulub maailmas ikka veel nn. auto-vaeste maade hulka.

Togliattigrad annab praegu päevas 1000 sõiduatuto tüübist "Shiguli". Nende autode ostmise õigus kuulub funktsionäärele ja teistele eesõigusi omavaile isikuile. See olukord ei muutu ka lähemal ajal, sest alles 1972. aasta lõpul saavutatakse plaanis olev norm — 2000 autot päevas. Lisaks hilines ka tootmine aasta võrra. Ajalehes "Prawda" süüdistati selles nõukogude firmasid, kelledelt ei saadud õigeagselt vajalikke materjale. Ajakirjas "Ekonomitsheskaja Gazeta" rünnati ka veel Kruski kummivabrikut, kuhu kõik autokummid tuli tagasi saata, sest need muutusid juba 10 000 km sõidu järele kasutamiskõlbmatuiks.

Togliattigradis töötab praegu umbes 500 itaalia autotehnikut. Kõik nad kaebavad, et äärmiselt raske olevat rakendada nõukogude töölisi moodsasse lääne produktsioonisüsteemi. Ka ei lakka jutud sellest, et esimesed vajalikud osad transporditi Wolga äärde, kus need siis kokku monteeriti. Selle teate avaldas äsja Lääne-Saksa ajakiri "Stern" (nr. 47—1970).

On loomulik, et "Shiguli" ei ole üldse vene massidele kättesaadav, sest see auto maksab Nõukogude Liidus 5500 rubla (24 000 marka). Ses on kibe pettumus propagandast toidetavaile sotsialismi "üleschitajaile." tud tulust, mis pidi olema 200 miljonit marka, tulevat enamik ootamatute kulude tõttu kustutada. Ka valmistas kontsernile suuri raskusi itaalia streikivate kommunistide hulgast tehnikute ja instruktorite leidmine Togliattigradi autotööstusele, sest Togliatti jüngrid soovisid parema meelega elada töötutena Itaalis kui töötada Nõukogude Liidus.

Traditsioonilise Luutsiakoosviibimise korraldas Hägerstens, Mellanbergisvägenil nr. 87 asuv eesti väikelasteriiete tööstus Kauber-Textil, milline on samas kohas töötanud juba üle aastakümne. Pildil Luutsia-laua taga omanikud Saara ja Artemi Kauber, vasakul Luutsia-näitsikud küünaldega. (Foto: Lepper)

Nii näeb välja Fiat 124 vene versioon "Shiguli", mis venelastele maksab 5500 rubla (Rkr. 33 000). Sama auto lääneversioon maksab Rootsis 15 000 krooni...

Raamatuid soodustatult

Eesti Skautide Liit Keskbüroo andis sel aastal välja Herbert Michelsoni käsiraamatu "Noorsootöö radadel". Millegipärast on minek olnud visavõitu, nii et trükikoja võlg on veel umbes 3000 krooni (makstud on aga juba 12 250 krooni).

Et võlga katta, on käimas raamatu levitamise aktsioon. See raamat on nimelt sobiv nii noortejuhtidele kui ka vanematele ja noortesõpradele. Skautlikele üksustele on antud levitamisel sama soodustus, mis kehtis raamatu ettetellimisel, mille järele raamat maksab vaid 15 krooni (muidu kr. 20:-).

Toetus Eesti Tead. Seltsile

Grupikindlustusselts jagas kolmandat aastat teaduslikke stipendiume ja toetusi.

Teadusliku toetuse saajate hulgas olid ka **Eesti Teaduslik Selts** ja **Balti Arhiiv** Stockholmis.

● Vancouveris, Kanadas, sai 60-aastaseks Arvo Kunsk, vabakeguduste tegelane.

PARIM JÕULUKINGITUS ON EESTI PÄEVALEHT

NOORTELEHT

NL 19. detsembril 1970

Noortetöö ülesanne

Pärast riiklike summade määramist eesti noortetööks ja noorteinstruktorite ametisseseadmist, on eesti noortetöös olnud märgatavalt rohkem elevust, seda eriti mitmesuguste ürituste osas, kus osavõtt on olnud rõõmustavalt suur ja huvi samuti. Seda oli märgata eriti käesoleval aastal, mil peahuvi oli koondunud suurreisi ümber Saksamaa suurlaagrisse ning sellega ühenduses olnud reisidele ja üritustele. Seljataga on ka terve rida kursusi ja kokkutulekuid nii Rootsi pinnal kui ka väljaspool. Need viimased on angazheerinud peamiselt seda osa eesti noorusest, kes senini olid kas organiseerimata või siis kuuluvad mitmesugustesse üliõpilaskondadesse ja ühõpilasorganisatsioonidesse. See on osutunud õnnelikuks, sest just nendes vanuseklassides otsitakse kohast tegevust ja kontakti nii omavanustega kui ka eestlusega üldse, oma rahvusega. On kahtlemata selge, et paljud on neid kontakte uue noortetööga loonud ja neid ka hindavad.

Kõne all on olnud korduvalt küsimus, milline peaks olema noortetöö suund. Väljakujunenud vormides on praegune noortetöö annud eeskätt abi ja toetust eesti skautlikule noorusele, millise teened eesti noorte rahvuslikul säilitamisel ja kasvatamisel on olnud möödunud veerandsajandi jooksul suured ja hindamatud. Abi selles osas ajal, mil skautlikus tegevuses ilmselt on vaja uut hooandmist, on teretulnud, sest vabatahtliku juhtkonnaga töötaval skautlikul organisatsioonil on juba bürootehniline abi teretulnud. Muidugi on vaja näit. abi ka organiseerimise ja värbamise tegevuses, mis on küllalt oluline, sest mitmel pool kipub asi soiku jääma, kui ei leita eestvedajaid ja entusiaste. On selge, et skautluse organisatsioon käsikäes eesti koolidega, täienduskoolidega ja vanematega on senini moodustanud kasvupinna arenevale järgmise põlve eestlasele. Mis toimub siis, kui ta jõuab teismeea lõppu ja isiksus ning huvid hakkavad välja kujunema?See iga otsustab lõplikult, kelleks kasvav noor saab. Kas ta assimileerub ja kaob, või astub teadlike eestlaste ridadesse. Ka siin on skautlus püüdnud leida organiseerumisvorme, mis aga ei "tõmba" kõiki, eriti aga jättes lünga sinna, kus osa noori "jääb üle" vanem- ja vanaskautluse ning organiseeritud üliõpilasliikumise vahel, kuna nad ei soovi end siduda skautlusega, teiselt poolt aga ei saa liituda üliõpilasorganisatsioonidega, kuna nad ei ole läinud kõrgematesse õppeasutustesse. Kuid ka nemad soovivad kontakti, ka nendel on huvid ja harrastused. Omaalgatuslikult on katsutud probleemi lahendada noorteklubidega, millised omakorda on aga kohte põrkunud lokaalide küsimusele, vastutavate täiskasvanute probleemile jne. Ühesõnaga ei ole eesti noorteklubidest senini "elulooma" saanud, kuigi keegi ei eita, et neid oleks vaja. Mõnikord, võibolla ka põhjendatult, kardetakse ka juba ette tekkidavõivaid distsipliiniraskusi, mis on rootsi üldiseks mureks, seega mitte mingil määral spetsiaalne eestlastele ja eesti noortele. Ei ole aga kahtlust, et sobival juhtimisel siiski on võimalik "vahenooruse" huvi äratada mõnesuguse eesti organiseerumisvormi vastu. Vähemalt võime kinnitada, et Noortelehe toimetuses on sageli käidud just siin abi küsimas.

Eesti Rahvusnõukogu koosolekul tõstis Arvo Horm üles poliitilise noorsoo järelkasvu küsimuse ning soovitas m.h., et Eesti Noortetöö ja noorteinstruktorid selle küsimusega tegeleksid ja eventuaalselt poliitilise noorteorganisatsiooni looksid. Siin tuleb siiski konstateerida, et poliitiliste noorte koondamine on eeskätt poliitiliste organisatsioonide endi ülesanne, sest tegemist on nende endi maailmavaatelise järelkasvuga, nagu märkis ka Heinrich Mark,Eesti Komitee abiesimees. Noortetöö eestlaste osas peab olema nii ütelda "interkonfessionaalne", s.o. kõigepealt üldrahvuslik ja kõiki noori toetav et näit. noortekonverentsidel ei puudutataks ka poliitilisi probleeme, niivõrd kui need puudutavad eesti rahvast ja eestlasi paguluses. Ja kui on olemas poliitilised noortegrupid, siis loomulikult on ka see teretulnud nähe, kuid nende moodustamine ei ole siiski loomulik üldise rahvusliku noortetöö ülesandena.

Nii näeb välja Pan American Boeing 747 hiigellennuki sisemus. Kui Niagara või New Yorgi alternatiividele registreerub küllaldane arv kaasasõitjaid, tulevad need lennukid kasutusele ka eestlaste "õhusillas" a. 1972.

Reisiettevalmistused käigus maailmalaagri Kanadas 1972

Vahetult peale Eesti Nädalat Kanadas toimub järjekordne Maailmalaager Kotkajärvel, ajavahemikul 22. juuli — 30. juuli 1972. Lennuretk osavõtuks Maailmalaagrist on sünkroniseeritud lennuga Eesti Nädalale. Noorte osas tuleb väljatöötamisele omaette programm. Noortele ülelennuks on mõeldud esmajoones lennuprogrammis lennukid 4,5 ja 6. Nendel lennukitel Maailmalaagrisse lendavad noored saavad ka Maleva stipendiumi, mida neile makstakse välja aga peale laagrit kui nende käitumine nii laagris kui ka reisil on olnud laitmatu. Ülelend nendel kolmel lennukil toimub noorte osas oraniseeritult noortejuhtide ülevaate all. Enne kui ka peale laagrit korraldatakse Kanada Malevate kaasabil mitmeid ringreise noortele.

Nendele noortele kellel puuduvad sugulased Kanadas kui ka USA-s püüame nagu Lend Läände 1967 ajalgi leida paigutust kaasmaalaste juures Ameerikas. Pole seega karta, et noori jäetakse enne laagrit hoolitsuseta. Täpsem programm ringreisideks algub aga hiljem, kusjuures noortele saadetakse peale registreerimist lennuks, mitmesuguseid ankeetlehti, et teada saada nende soove ja tahtmisi enne ja peale laagrit.

Reisi brozhüürid ja registreerimislehed saadeti osaliselt välja juba detsembrikuu alul koos "Sõnumitega" ja lähevad nüüd veel välja koos "Rahvusliku kontaktiga" ja noortele Tulehoidja nimestiku alusel kompleteeritult lipkondade nimestikude alusel. Nii, et jõuludeks peaks enamusel kõik materjalid käes olema.

Registreerimised tuleb saata hiljemalt 15. jaanuariks 1871 aadressil: "Lend Läände 1972", Box 11053, postinumber 750 11 Uppsala 11.

On võimalik registreerida ennast ka peale 15. jaanuari 1971, kuid sel juhul tuleb reisihinnale juurde iga algava veerandaasta eest lisakuluna kr. 25:- (esimeseks hilinenud veerandaastaks loetakse ajavahemik 16. jaanuar — 31. märts 1971 ja edaspidi esimesest kuupäevast igas veerandaastas).

REISIRAHA SISSEMAKS

Reisiraha tuleb tasuda osamaksude kaupa kord kuus Eesti Hoiu-Laenuühisuse arvele (Stockholms Sparbanken). Osa maksu suurus on kr. 75:- isikult ja see peab laekuma panga arvele iga kuu esimeseks kuupäevaks. Sissemaksude registreerimine toimub datamasina abil,seetõttu on nõuetav, et osamaksu suurus iga kuu oleks sama suur.

Peale registreerimist saadab Eesti Hoiu-Laenuühisus (Stockholms Sparbank) välja sissemaksukaardid õigeaegselt registreerinuile. Esimene sissemaks teha kohe peale sissemaksukaardi saabumist (hiljemalt 10. veebruariks 1971.a.) ja edaspidi iga kuu esimeseks kuupäevaks. Datamasin on programmeeritud nii, et hilinemisel tuleb kohe meeldetuletus.

Hilisemad juurdetulijad (peale 15. jaanuari 1971) tasuvad algul ühekordse maksuna kõikide hilinenud kuude osamaksud ja jätkavad seejärele igakuiste normaalosamaksudena (kr. 75 kuus).

HINNAALANDUS LASTELE

Reisihind kaasavõetavaile lastele alla kahe aasta on 100:- krooni, kuid sel juhul tuleb neil pisilastel istuda vanemate süles. Lastele 2 ja 12 aasta vahel on hinnaalandus kr 100:- lapse pealt. Peale selle on nagu varem mainitud Maailmalaagrist osavõtvatele esindusüksuse liikmetele Maleva stipendium.

Ja kuna ka tänavused lennuhinnad lennureisi programmi alusel on vägagi madalad — siis ei peaks ühelgi noorel osavõtt Maailmalaagrist Kanadas 1972 käima majanduslikult üle jõu.

Peasi, et hakkatakse õigeaegselt reisiks raha koguma ja reisi planeerima.

Kuna on teada, et noored soovivad alati reisida omasuguste noorte hulgas on noorte ülelennul arvestatud esmajoones kolme lennukit. Kuna laager toimub aga 22. — 30. juulini ning lennureisi tavaliseks pikkuseks on neli nädalat, seepärast laagrisse minejatele normaalseks Rootsist ärelennuks jääb 7/8. juuli 1972.

Soovitaksime noortel kasutada lennualternatiive, millised suunduvad Rootsist Niagara lennuväljale, kuna sel moel saab sama raha eest külastada Niagara koske. Siinjuures rõhutame veelkord, et lennureisi hinda on arvestatud ka bussitransport lennuväljalt Toronto südalinna. Ja kuna bussireisi pikkus Niagara koselt Torontosse on veidi üle pooleteise tunni, siis on ajakaotus minimaalne ja nagu varem mainitud saab siis näha Niagara koske ja pole enam tarvis teha ekstra väljasõitu Torontost Niagara kose vaatamiseks ja pealegi sel juhul raha kulutada.

Neile, kes soovivad teha peatust Niagaras saabudes Rootsist, saame seda kindlasti korraldada 1967.aasta eeskujul, kus saime ööbida tasuta magades magamiskottides Niagara "spordipalees".

Enamuses reisialternatiivides kasutame nagu eelmise Lend Läände ajalgi Pan Americani neljamootoriga Boeing 707 tüüpi jet lennukeid. Neid Pan Am'i masinaid kasutasid ka Kanada skautlikud noored oma möödunudaastasel lennuretkel Saksamaale ja Rootsi. Pan Am on senini annud meile alati rohkem soodustusi kui ükski teine lennuselts ja loodame saada seda ka 1972. aasta lennuretkel. New Yorgi ja Niagara alternatiividel on Pan Am lubanud vajaduse korral, s.t. juhul kui mõni nendest alternatiividest peaks koguma ca 350 reisijat, et siis saame kasutada Boeing 747 hiigelmasinaid, kuna Pan American oli ju esimene lennuselts maailmas, kes 1970.aasta varakevadel esimesena võttis Boeing 747 kasutusele Atlandi kohal ja 1972. aastaks on Pan Am'i "õhulaevastikus" 45 sellist masinat. Seepärast loodame, et just Niagara Fallsi alternatiiv kogub sel hulgal meie noori ja vanu, et saame seda lennukit kasutada meiegi õhusillas Ameerika mandrile.

Noored ei tohi ka unustada, et 1972. aastal ei toimu ainult Maailmalaager Kanadas, vaid ka Eesti Nädal Kanadas.

Seega kaks suurt üritust, mille kavas on olemas kõike mida noored võivad soovida — pidustusi, tantsuõhtuid, noorte spordivõistlusi,noortekonverentse ja arutlusõhtuid.Neli nädalat paistab küll olevat pikk aeg, kuid sellest tuleb kindlasti veel puudugi, kuna tuleb ju korraldamisele organiseeritud ekskursioone,väljasõite jne. Need laagrisse minejad, kel puuduvad Kanadas sugulased või tuttavad saavad kindlasti paigutust Maleva vahendusel kanada eesti noorte perekondadesse enne või pärast laagrit. Ärge unustage õigeaegselt registreerumast, kuna sellest oleneb ka kogu lennureisi planeerimine lennukitüübi ja muu suhtes.

RIKS

METSAKODU
UUDISMAA
POSTIARVE 69 47 71 FALKÖPING
VABAÕHUPIIRKOND EESTI
SKAUTLIKELE NOORTELE

Mälestusõhtu "Ühendajast"

Novembrikuu viimasel laupäeval korraldasid Uppsala Narva lipkonna gaidid-skaudid huvitava mälestusõhtu oma suvistest reisi- ja laagrimuljetest Saksamaa laagrist ja Austriast. Külla olid palutud ka vanemad ja Skautlike Noortesõprade Seltsi liikmed.

Alul jutustasid noored oma elamustest Ühendaja laagrist, ilustades oma jutustusi vägagi õnnestunud värvipiltide "dia" montaazhiga. Katrin Hint näitas ka omatehtud kitsasfilmi sellest viimasest Maailmalaagrist ja lõpuks ka eelmisest Maailmalaagrist Kogujas USA-s. Peale Maailmalaagri reportaazhi mindi üle ringreisi muljetele Austrais. Austria ringreis toimus nagu teada otseselt peale laagrit bussiga Wieni ja Alpide kaudu Salzburgi. Noored fotomehed Jaan ja Madis Roots,Hillar Kangro, Enn ja Rein Maripuud näitasid, et neil oli õnnestunud tabada hästi reisi eri momente, sest eriti looduse pildid olid fototehniliselt hea kvaliteediga. Kõigile osavõtjatele meenusid kindlasti jälle kõik need huvitavad episoodid mida üle elati sellel reisil nii Wienis kui ka Halleinis soolakaevandustes, kus sai sõidetud alla kaevurite "rutschbanadel" sellise kiirusega, et vaatamata kaitseriietele tundus nagu püksid oleksid põlema minemas.

Õhtu lõppes ülevaatega tulevast Maailmalaagrist Kanadas, millest kindlasti Uppsala Narva lõpkonnast võtab hulga noori osa. Nii olid ka äsja käiku läinud registreerumistel esimesteks agronoom Kaarel Vahtras perekond tütre ja pojaga, kes mõlemad lähevad Maailmalaagrisse Kanadas.

- **Ametreisil USA-s ja Kanadas viibis tsiviilinsener Ivar Multer,kel on oma konsultfirma Stockholmis aatomenergiaga töötavate jõujaamade konstrueerimise alal. Ta pidas läbirääkimisi USA ettevõtetega Rootsi jõujaamade varustamise osas.**

Proloog Metsakodule (tarbeluule)

Metsakodu metsad, kivid,
kännud,
skaudid, gaidid.
Ole valmis!
Kõnnid-kõnnid palju jala
palja jalu.

Kivid, käbid,
sada valu, valusad.
Ole valmis!
Kobid telki, koperdad,
kivid, käbid,, käperdad.

Ole valmis!

Murumütsid, marumatsid,
Skaudid, gaidid,
mannid, matsid,
pikad patsid.

Ole valmis!
Skaudi katsed, veerid-veerid.
Gaidi kutsed, väärid!

Ole valmis!
Tule, tule tulema,
ole valmis olema!

Oma gaidist oma gaid.

AARAND ROOS

Noortejõul LUNDIS

LUND — Lundi ja Malmö eesti täienduskoolide ja Malmö skautlike noorte poolt ühiselt korraldatud jõulupidu 13. skp. õhtul Lundis, Petersgårdeni ruumes võib lugeda hästi kordläinuks nii osavõtult, sisult ja meeleolult. Oli rõõm näha nii hulgaliselt koos tõusvat eesti noorust ja jälgida nende mänge. Samuti kuulda kõlavat eesti keelt. Nende kasvatajad pälvivad eesti seltskonna tõsist tänu.

Kokkutulnuid tervitas korraldajate nimel pr. Eha Pohl. Süüdati küünlad jõulukuusel ja lauldi ühiselt "Püha öö, õnnistud öö". Jõuluevangeeliumi luges skaut Rein Anari. Järgnevalt kandsid Lundi eesti täienduskooli [illegible] mudilased Mart Klaar, Jakob ja Mikaela Peetre ette "Jõulumehe ootel". Sama täienduskooli õpilased Hannes Mathiesen, Heli Klaar ja Maria Sundberg replikeerisid aga "Kumb on tugevam?" Edasi lavastati kähku pisinäidend "Mis juhtub skautlaagris" Malmö skautlike noorte Mari Anari, Andres Asu, Toomas Asu, Piret Kaamani ja Helen Tundo poolt.Kõik läks sujuvalt. Krooniks õhtu eeskavale aga kujunes täienduskoolide õpilaste poolt ettekantud jõulu lühinäidend "Jõuluvana oodates", kus ei puudunud valged inglidki. Selles olid kaastegevad Malmö eesti täienduskoolist Leena Mikiver, Leili Laanemets, Andres Asu ja Anne Tundo ning Lundi eesti täienduskoolist Heli Klaar ja Maria Sundberg.

Siis tuligi ehtne jõuluvana vägeva habeme ja kinkide kottidega,kes jagas headele lastele kingitusi. Ta ei unustanud lõpuks ka jõulupeo peavaeva nägijaid pr. Eha Pohli ja pr. Elise Pommerit, kes said publikult tugeva aplausi. Sama kehtis mõistagi ka pr. Mari Pääsukese kohta, keda momendil ei olnud kohal. Kõige lõppu järgnes ühine ja hubane kohvilaud.

Õhtu elavusele mõjusid kaasa palju pisimudilasi, kes jooksid ringi peoruumis. Nende kilkamist ja sõgelumist ettekannete ajal peaksid edaspidi küll ehk noored mammad katsuma piirata ja sumbutada, sest muidu ei kuule ettekantavast pea midagi isegi esimestes ridades istudes.

ILMUS!
ALF KUBBO
TULES JA VEES
Elamusi Suure Taandumise aegadelt
Köites, 240 lk. suures formaadis. Kaanejoonis Endel Kõksilt.
Hind kr. 32:— + moms + saatekulu kuni 1. veebruarini 1971. Pärast seda on raamatu hind kr. 38:—, millele lisandub moms ja saatekulu.
Kirjast. VÄLIS-EESTI Box 2171
103 14-S Stockholm
Tel. 08/11 50 31 ja 08/11 08 08

Püüe aktiviseerida Göteborgi tudengeid

GÖTEBORG (NL) — EÜG (Eesti üliõpilaskond Göteborgis) pidas 12. novembril oma peakoosolekut, kus kinnitati eelmise aasta aruanded ja valiti uus juhatus. Uus juhatus pidas neil päevil oma esimese koosoleku, mille päevakorras oli ametite jaotamine ja tegevusalased küsimused. Ametid jaotati järgmiselt: esimehed Maret Kindel ja Tiina Klement, abiesimees Tõnu Riomar, kirjatoimetaja Rein Karro, laekur Tomas Kutti, klubimeister Ants Aasa, perenaised Reet Vahul ja Eha Mändla, peremees Andres Merelaid ja ametita liige Andres Niitepõld.

Abiesimees civ.ek. Tõnu Riomar andis Eesti Päevalehele informatsiooni EÜG tegevuse ja kavatsuste kohta, ütteldes ms:

— Selle suurearvulise — 10-liikmelise — juhatuse koosseisu on põhjustanud senise suhteliselt liiga tagasihoidliku tegevuse aktiviseerimise vajadus. Tahame nüüd tõsiselt proovida, kas ja kuivõrd on võimalik Göteborgi eesti noori organiseerida ja neid eestilise tegevuse ümber koondada. Taotleme selleks noortega kontakti ja üritame neid kokku kutsuda, et üheskoos välja selgitada, millise tegevuse vastu nad huvi tunnevad. Vastavalt sellele teaks siis ka tegevust mugandada. Ma ei mõtle seejuures üksnes ülikoolides õppivaile noortele, vaid ka teistele eesti noortele.

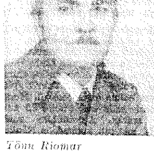

Tõnu Riomar

Tõnu Riomar täiendas edasi, et seniste tähelepanekute järgi on võinud nentida üsna vähest huvi kultuurilise tegevuse vastu, mis on suuresti kahetsetav. Seevastu on suvepäevade kokkutulekul selgunud, et poliitilise tegevuse vastu tuntakse elavat huvi ja nõnda on siis ka poliitiliste teemade üle debateeritud.

Seega peaks lõplik tegevuskava välja kujunema alles pärast seda, kui noorte huvialad on selgunud. See on nõnda siis alles tuleviku küsimus. Aga teadagi on EÜG uus juhatus juba ka omapoolse konkreetsema tegevuskava ette näinud. Milline see on? küsime Tõnu Riomarilt.

— Jah, me oleme järgneval kevadperioodil ette näinud üpris ulatusliku kava. Kui noored peaksid selle vastu senisest suuremat huvi tundma, siis oleks ju esimene samm nende koondamiseks astutud. Oleme nimelt 23. jaanuaril otsustanud korraldada erimese peo Eesti Majas. See oleks eriilmeline üritus, n.n. "Roheline pidu", millel ei ole aga midagi ühist põllumeeste peoga. Sellel peol peab domineerima roheline värv — riietuses, dekoratsioonis, valgustuses jne.

— Me peame paratamatult pidudele rõhu asetama, kuna seda tingib meie ökonoomiliselt üsna kesine seisund, ütleb Tõnu Riomar. Laekumine liikmemaksudest ei suju ju sugugi soovitud suunas.

Veebruarikuu 12-ndal on ette nähtud traditsiooniline laulu- ja õlleõhtu ja 21. veebruaril on Eesti Vabariigi aastapäeva aktus, kus EÜG esindaja ütleb avasõna. E.V. aastapäeva aktusest osavõtt peaks olema iseenesest mõistetav igale eestlasest üliõpilasele. Oleme ka 6. märtsil kavandanud peo daamide-härrade dineega, olenevalt sellest, kes korraldavad, kas daamid või härrad. Kui seda teevad näiteks härrad, siis on daamid külalised ja härrade ülesandeks on siis ka serveerimise teostamine. Selle ürituse korraldamine võib aga edasi lükkuda, kuna kuuldavasti kavatsevad sellal skautlikud noored mingi oma üritusega toime saada.

27. märtsil on ette nähtud saunaõhtu, mis leiab aset Chalmersi tehnikaülikooli spordistüügas. Ja siis järgneb mai-vastuvõtt 30. aprillil.

Kui meil kevadsesoonil üritustega õnnestub, siis proovime sügisel jälle balli-traditsiooni elustamisega.Varem oli üliõpilaskonna ballide vastu Göteborgis suur huvi, kuid viimastel aastail on see millegipärast laitunud. Ball kui seesugune on mõeldud eeskätt tihedama kontakti loomiseks vil! vil!-dega.

Tõnu Riomar märgib veel lõpuks erinevate ürituste korraldamise vajadust, et sellega luua huviergutavat vaheldust.

Jääb loota, et eesti noorus Göteborgis, üliõpilased ja teised noored, ei jää ükskõikseks selle tegevuse suhtes, mille aktiveerimist on praegune EÜG juhatus asunud taotlema.

ARVI

---

†

Meie kallis ema ja vanaema

Nella Roman

* 11. 12. 1905 Tallinnas
† 17. 12. 1970 Stockholmis

Mälestavad sügavas leinas

HEITI PEREKONNAGA
VIVE PEREKONNAGA
UDO ja HILDA

Matusetalitus toimub kolmapäeval, 23. detsembril kell 10.30 Jakobi kirikus.
Muldasängitamine järgneb Solna surnuaial.

---

†

Linda Köönvere

n-na Tõkke

* Kärdlas
† Tallinnas

Mälestavad leinas

MEES
LAPSED ja LAPSELAPSED
VEND PEREKONNAGA
Eestis
ÕDE ja VEND
perekondadega Rootsis

Täname südamest kõiki, kes meie armsa

Arthur Jürgenthal'i

viimsele teekonnale saatmisest rohkete lillede ja pärgadega osa võtsid ning meile meie leinas kaastunnet avaldasid. Eriline tänu Aarne Viisimaale ja lahkunu endistele kaasohvitseridele.

SIGNE JÜRGENTHAL
pojaga

KAS KA TEIE SÕBRAD LOEVAD EESTI PÄEVALEHTE?